

31980L0987

L 283/23

EUROPOS BENDRIJŲ OFICIALUSIS LEIDINYS

1980 10 28

TARYBOS DIREKTYVA

1980 m. spalio 20 d.

dėl valstybių narių įstatymų, susijusių su darbuotojų apsauga jų darbdaviui tapus nemokiam, suderinimo

(80/987/EEB)

EUROPOS BENDRIJŲ TARYBA,

PRIĖMĖ ŠIĄ DIREKTYVĄ:

atsižvelgdama į Europos ekonominės bendrijos steigimo sutartį ir ypač į jos 100 straipsnį,

I SKIRSNIS

atsižvelgdama į Komisijos pasiūlymą ⁽¹⁾,

Taikymo sritis ir sąvokos

atsižvelgdama į Europos Parlamento nuomonę ⁽²⁾,

1 straipsnis

atsižvelgdama į Ekonomikos ir socialinių reikalų komiteto nuomonę ⁽³⁾,

1. Ši direktyva taikoma darbuotojų reikalavimams, kylantiems dėl darbo sutarčių ar darbo santykių ir pateiktiems 2 straipsnio 1 dalyje apibrėžtiems nemokiems darbdaviams.

kadangi būtina apsaugoti darbuotojus jų darbdaviui tapus nemokiam, o ypač garantuoti neapmokėtų reikalavimų apmokėjimą, kartu atsižvelgiant į Bendrijos subalansuotos ekonominės ir socialinės plėtros poreikį;

2. Valstybės narės gali išimties tvarka netaikyti šios direktyvos kai kurių kategorijų darbuotojų reikalavimams dėl šių darbuotojų darbo sutarčių arba darbo santykių specialaus pobūdžio arba esant kitoms garantijų formoms, kurios teikia darbuotojams apsaugą, lygiavertę šios direktyvos teikiama apsaugai.

kadangi tarp valstybių narių lieka skirtumų, susijusių su darbuotojų apsauga šioje srityje; kadangi būtina imtis priemonių mažinant šiuos skirtumus, kurie gali daryti tiesioginį poveikį bendrosios rinkos veikimui;

Pirmoje pastraipoje minimos darbuotojų kategorijos yra nurodytos priede.

kadangi būtina skatinti šios srities įstatymų derinimą, kartu juos tobulinant pagal Sutarties 117 straipsnio nuostatas;

3. Ši direktyva netaikoma Grenlandijai. Pasikeitus darbo struktūrai šiame regione, ši išimtis turi būti peržiūreta.

2 straipsnis

kadangi dėl savo geografinės padėties ir dabartinės darbo struktūros Grenlandijos darbo rinka iš esmės skiriasi nuo kitų Bendrijos regionų darbo rinkų;

1. Šioje direktyvoje darbdavys laikomas nemokiu:

kadangi, remiantis Aktu dėl Graikijos Respublikos stojimo sąlygų ir Sutarčių pritaikomųjų pataisų, Graikijos Respublika 1981 m. sausio 1 d. taps Europos ekonominės bendrijos nare, šios direktyvos priedo dalyje „Graikija“ reikėtų nurodyti darbuotojų kategorijas, kurių reikalavimų galima netenkinti pagal šios direktyvos 1 straipsnio 2 dalį,

- a) jei pagal atitinkamos valstybės narės įstatymus ir kitus teisės aktus pateikiamas prašymas pradėti procesinius veiksmus dėl darbdavio turto, kad būtų kolektyviai patenkinti kreditorių reikalavimai, įskaitant 1 straipsnio 1 dalyje nurodytus reikalavimus, ir
- b) jei pagal pirmiau minėtus įstatymus ir kitus teisės aktus kompetentinga institucija:

— nusprendė pradėti procesinius veiksmus

— arba nustatė, jog darbdavio įmonė yra visiškai uždaryta arba verslas baigtas vykdyti, o esamo turto nepakanka, kad būtų prasminga pradėti procesinius veiksmus.

⁽¹⁾ OL C 135, 1978 6 9, p. 2.

⁽²⁾ OL C 39, 1979 2 12, p. 26.

⁽³⁾ OL C 105, 1979 4 26, p. 15.

2. Ši direktyva nepažeidžia nacionalinės teisės aktuose vartojamų sąvokų „darbuotojas“, „darbdavys“, „darbo užmokesčio“, „neatidėliotina teisė“ ir „būsimoji teisė“.

II SKIRSNIS

Nuostatos, susijusios su garantijų institucijomis

3 straipsnis

1. Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad garantijų institucijos, laikantis 4 straipsnio reikalavimų, užtikrintų darbdavio neapmokėtų reikalavimų, kylančių dėl darbo sutarčių ar darbo santykių ir susijusių su darbo užmokesčiu už laikotarpį iki nustatytos datos, apmokėjimą.

2. Valstybių narių pasirinkimu 1 dalyje nurodyta data gali būti:

- darbdavio nemokumo pradžios data arba
- pranešimo atitinkamam darbuotojui apie jo atleidimą iš darbo dėl darbdavio nemokumo data, arba
- darbdavio nemokumo pradžios data arba data, kai su atitinkamu darbuotoju nutraukiama darbo sutartis arba darbo santykiai dėl darbdavio nemokumo.

4 straipsnis

1. Valstybės narės turi teisę apriboti 3 straipsnyje nurodytų garantijų institucijų mokėjimo išpareigojimus.

2. Jeigu valstybės narės pasinaudoja 1 dalyje nurodyta galimybe, jos turi:

- 3 straipsnio 2 dalies pirmoje įtraukoje minimu atveju užtikrinti, kad būtų patenkinti reikalavimai, susiję su darbo užmokesčiu už paskutinius tris mėnesius pagal darbo sutartį arba darbo santykius, buvusius šešis mėnesius iki darbdavio nemokumo pradžios,
- 3 straipsnio 2 dalies antroje įtraukoje minimu atveju užtikrinti, kad būtų patenkinti reikalavimai, susiję su darbo užmokesčiu už paskutinius tris mėnesius pagal darbo sutartį arba darbo santykius, kurie tęsiasi iki pranešimo įteikimo atitinkamam darbuotojui apie jo atleidimą iš darbo dėl darbdavio nemokumo datos,
- 3 straipsnio 2 dalies trečioje įtraukoje minimu atveju užtikrinti, kad būtų patenkinti reikalavimai, susiję su darbo užmokesčiu už paskutinius 18 mėnesių pagal darbo sutartį arba

darbo santykius, kurie tęsiasi iki darbdavio nemokumo pradžios arba iki datos, kai su atitinkamu darbuotoju nutraukiama darbo sutartis arba darbo santykiai dėl darbdavio nemokumo. Šiuo atveju valstybės narės gali apriboti mokėjimo išpareigojimus įpareigojant atitinkamai sumokėti už aštuonių savaičių laikotarpį arba už kelis trumpesnius laikotarpius, kurių bendra trukmė yra aštuonios savaitės.

3. Tačiau, siekiant išvengti mokėjimų, neatitinkančių šios direktyvos socialinio tikslo, valstybės narės gali nustatyti išpareigojimų apmokėti darbuotojų reikalavimus aukščiausią ribą.

Jeigu valstybės narės pasinaudoja šia galimybe, jos apie metodus, taikomus mokėjimo išpareigojimų aukščiausiai ribai nustatyti, praneša Komisijai.

5 straipsnis

Valstybės narės išsamias garantijų institucijų organizavimo, finansavimo ir veiklos taisykles nustato pagal šiuos principus:

- a) institucijų turtas turi būti atskirtas nuo darbdavio apyvartinio kapitalo ir jam negali būti taikomi procesiniai veiksmai dėl jo nemokumo;
- b) darbdaviai prisideda prie garantijų institucijų finansavimo, išskyrus jei jas finansuoja tik valdžios institucijos;
- c) garantijų institucijų išpareigojimai nepriklauso nuo to, ar įvykdyti visi jų finansavimo išpareigojimai.

III SKIRSNIS

Nuostatos, susijusios su socialine apsauga

6 straipsnis

Valstybės narės gali nustatyti, kad 3, 4 ir 5 straipsniai netaikomi įmokoms, mokamoms pagal įstatymų numatytas valstybines socialinės apsaugos sistemas arba pagal papildomas bendrovės arba kelių bendrovių pensijų sistemas, nepriklausančias įstatymų numatytoms valstybinėms socialinės apsaugos sistemoms.

7 straipsnis

Valstybės narės imasi visų priemonių, būtinų užtikrinti, kad jeigu darbdavys iki savo nemokumo pradžios nemokėjo draudimo įstaigoms privalomų įmokų pagal įstatymų numatytas valstybines socialinės apsaugos sistemas, darbuotojai neprarastų teisės į šių draudimo įstaigų mokėtiną išmoką, jeigu darbuotojų įmokos buvo išskaičiuojamos iš jų darbo užmokesčio.

8 straipsnis

Valstybės narės imasi priemonių, būtinų užtikrinti, kad būtų apsaugoti darbuotojų ir asmenų, kurie iki darbdavio nemokumo pradžios nebedirbo darbdavio įmonėje arba versle, interesai, susiję su jų neatidėliotina teise arba būsima teise gauti senatvės išmokas, įskaitant maitintojo netekimo išmokas, mokėtinas pagal papildomas bendrovės arba kelių bendrovių pensijų sistemas, nepriklausančias įstatymų numatytoms valstybinėms socialinės apsaugos sistemoms.

IV SKIRSNIS

Bendrosios ir baigiamosios nuostatos*9 straipsnis*

Ši direktyva nepažeidžia valstybių narių teisės taikyti arba priimti darbuotojams palankesnius įstatymus ir kitus teisės aktus.

10 straipsnis

Ši direktyva nepažeidžia valstybių narių teisės:

- a) imtis būtinų priemonių piktnaudžiavimams išvengti;
- b) panaikinti arba apriboti 3 straipsnyje nurodytus mokėjimo įsipareigojimus arba 7 straipsnyje nurodytą garantijos įsipareigojimą, jeigu šių įsipareigojimų vykdymas yra nepagrįstas dėl

tam tikrų ryšių tarp darbuotojo ir darbdavio, o taip pat dėl jų bendrų interesų, atsiradusių jiems susitarus, egzistavimo.

11 straipsnis

1. Valstybės narės įstatymais ir kitais teisės aktais įtvirtina nuostatas, būtinas, kad šios direktyvos būtų pradėta laikytis ne vėliau kaip per 36 mėnesius nuo pranešimo apie ją. Apie tai jos nedelsdamos praneša Komisijai.

2. Valstybės narės pateikia Komisijai įstatymų ir kitų teisės aktų, priimtų šios direktyvos taikymo srityje, tekstus.

12 straipsnis

Pasibaigus 11 straipsnio 1 dalyje nurodytam 36 mėnesių laikotarpiui, valstybės narės per 18 mėnesių pateikia Komisijai visą informaciją, būtiną parengti Tarybai ataskaitą apie šios direktyvos taikymą.

13 straipsnis

Ši direktyva skirta valstybėms narėms.

Priimta Liuksemburge, 1980 m. spalio 20 d.

Tarybos vardu

Pirmininkas

J. SANTER

PRIEDAS

Darbuotojų kategorijos, kurių reikalavimams šios direktyvos nuostatų pagal 1 straipsnio 2 dalį galima netaikyti**I. Darbuotojai, dirbantys pagal specialaus pobūdžio darbo sutartį arba darbo santykius****A. GRAIKIJA**

Žvejybos laivo kapitonas ir įgulos nariai, jeigu jų darbo užmokestį sudaro tam tikra laivo pelno arba bendrų pajamų dalis.

B. AIRIJA

1. Namudininkai (t. y. asmenys, atliekantys darbą, apmokamą už jų namuose gaminamus vienetų), išskyrus kai jie dirba pagal rašytinę darbo sutartį.
2. Artimi darbdavio giminaičiai, dirbantys be rašytinės darbo sutarties, kurių darbas yra privačiame name arba ūkyje, kuriame gyvena darbdavys ir jo artimi giminaičiai.
3. Asmenys, kurie vienam arba keliems darbdaviams dirba mažiau kaip 18 valandų per savaitę ir kurių darbo užmokestis už šį darbą nėra pagrindinės pragyvenimo lėšos.
4. Asmenys, dirbantys žvejybos srityje kaip sezoniniai, laikini arba dirbantys ne visą darbo dieną darbuotojai.
5. Darbdavio sutuoktinis.

C. NYDERLANDAI

Namų darbininkai, kuriuos samdo fizinis asmuo ir kurie tam fiziniui asmeniui dirba mažiau kaip tris dienas per savaitę.

D. JUNGtinė Karalystė

1. Žvejybos laivo kapitonas ir įgulos nariai, jeigu jų darbo užmokestį sudaro tam tikra laivo pelno arba bendrų pajamų dalis.
2. Darbdavio sutuoktinis.

II. Darbuotojai, kuriems taikomos kitos garantijų formos**A. GRAIKIJA**

Jūros laivų įgulos.

B. AIRIJA

1. Vietos arba kitų valstybinės valdžios institucijų arba įstatymų numatytų transporto įmonių nuolatiniai darbuotojai ir turintys teisę gauti pensiją darbuotojai.
2. Turintys teisę gauti pensiją mokytojai, dirbantys šiose įstaigose: valstybinėse mokyklose, vidurinėse mokyklose, valstybinėse bendrojo lavinimo mokyklose, mokytojų ruošimo įstaigose.
3. Nuolatiniai ir turintys teisę gauti pensiją darbuotojai, dirbantys valstybės finansuojamose ligoninėse.

C. ITALIJA

1. Darbuotojai, turintys teisę gauti išmokas, kurias nustato įstatymai, garantuojantys, kad jeigu įmonė patirs ekonominę krizę, darbo užmokestis jiems bus mokamas toliau.
2. Jūros laivų įgulos.

D. JUNGtinė Karalystė

1. Registruoti dokų darbininkai, išskyrus tuos, kurie pagrindinai atlieka ne doko darbus.
 2. Jūros laivų įgulos.
-